Maatalouden kannattavuus ja kehitysnäkymät ja Itäisen Suomen maaseudun tavoitteita EU:n vaalikaudelle 2024-2029

22.2.2024

Jari Kauhanen MTK-Pohjois-Savo

Maatilojen tulovirrat, milj. €

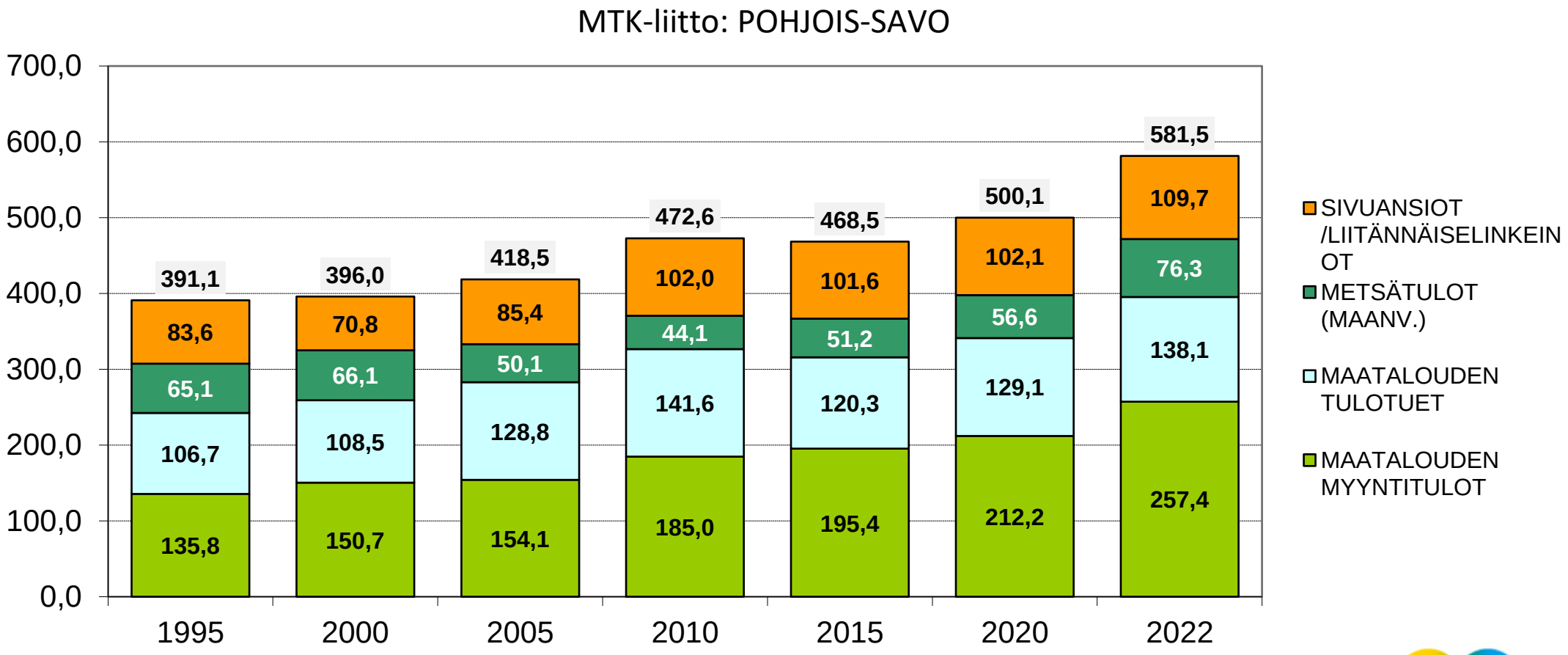

KANTAR

Maatilojen tulovirrat, milj. €

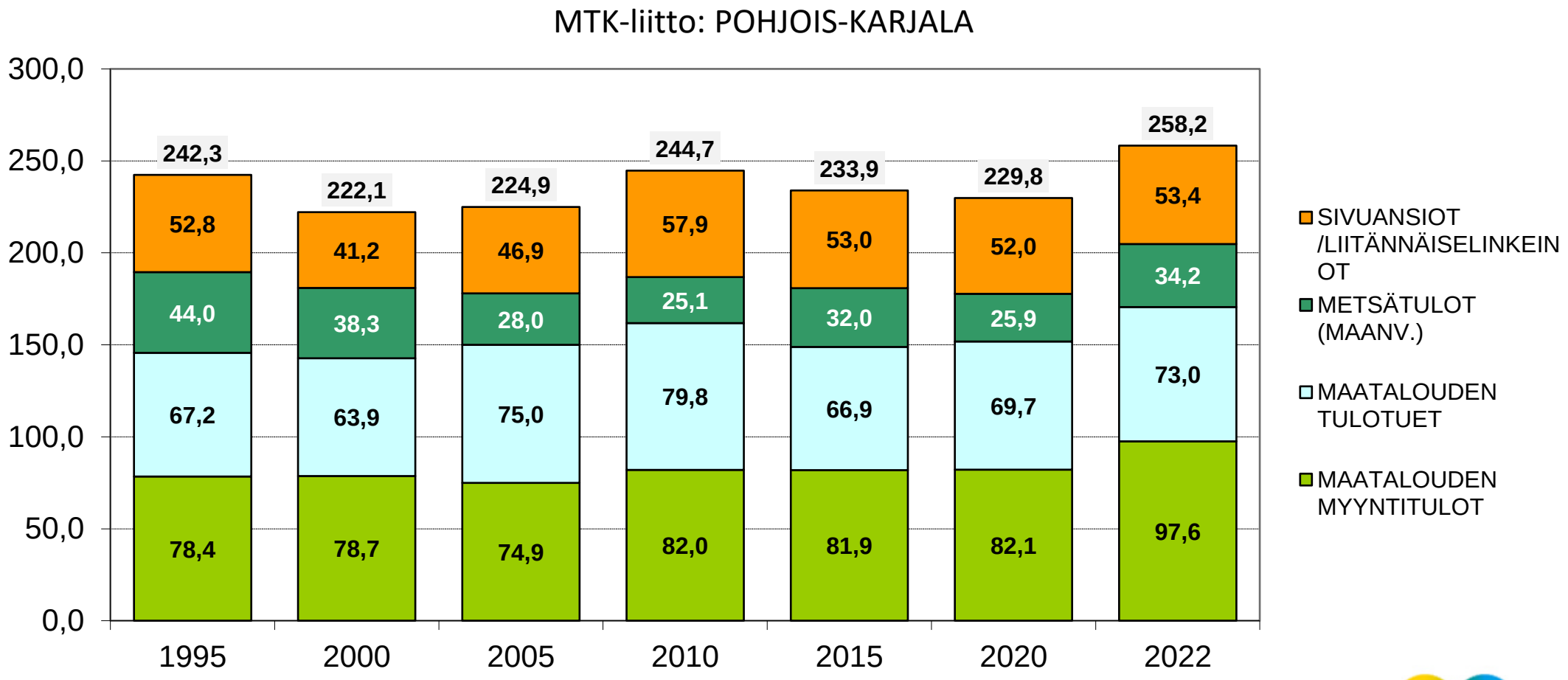

KANTAR

ELY-keskus Pohjois-Savo, 2022

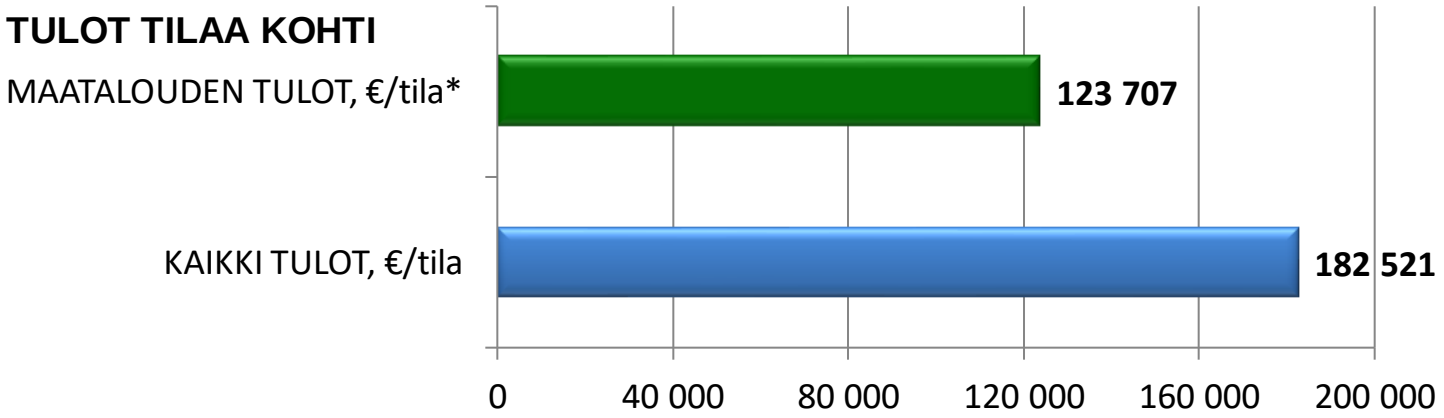

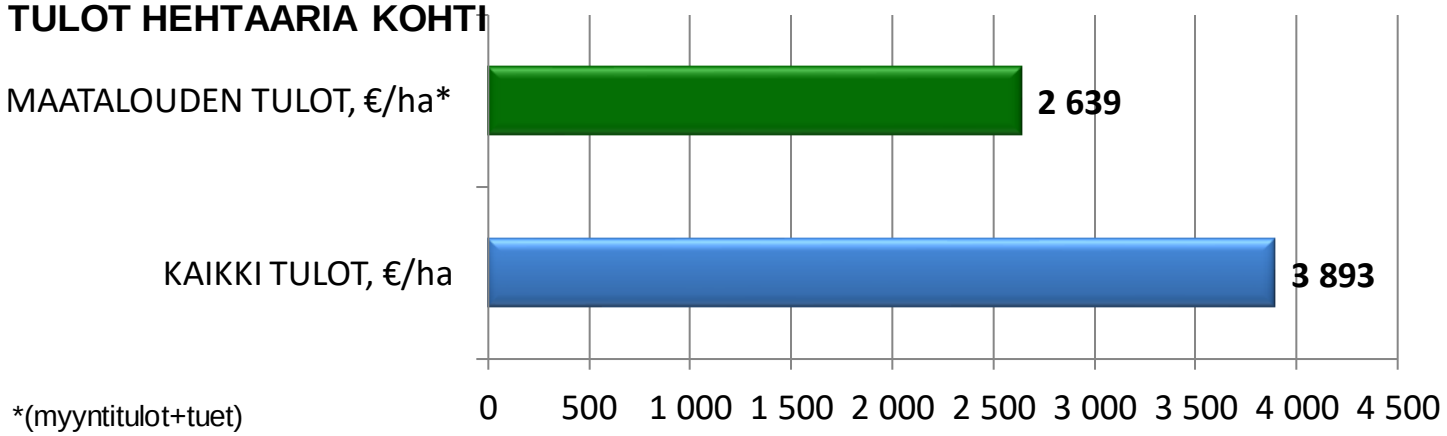

*(myyntitulot+tuet)

ELY-keskus Pohjois-Karjala, 2022

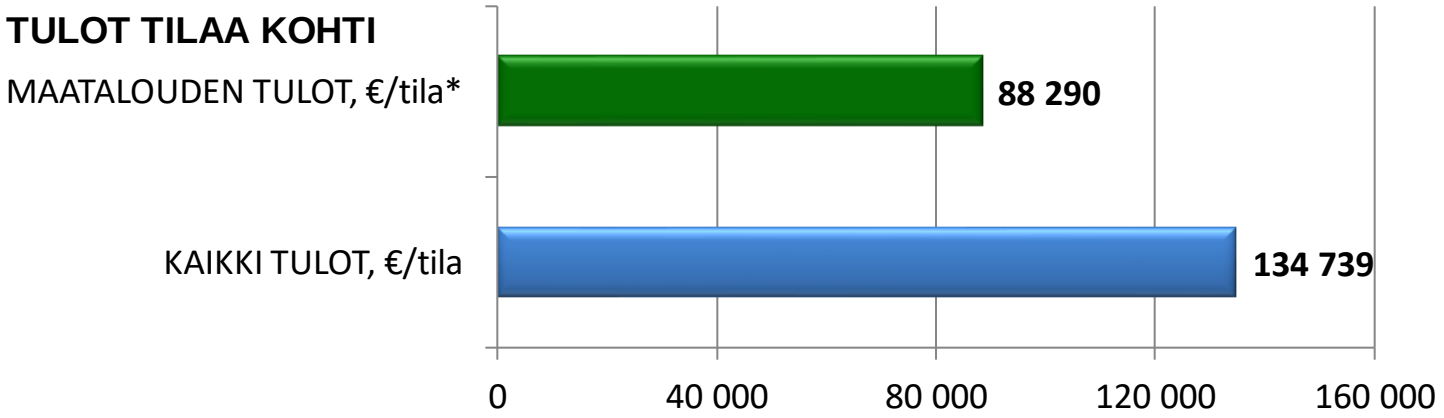

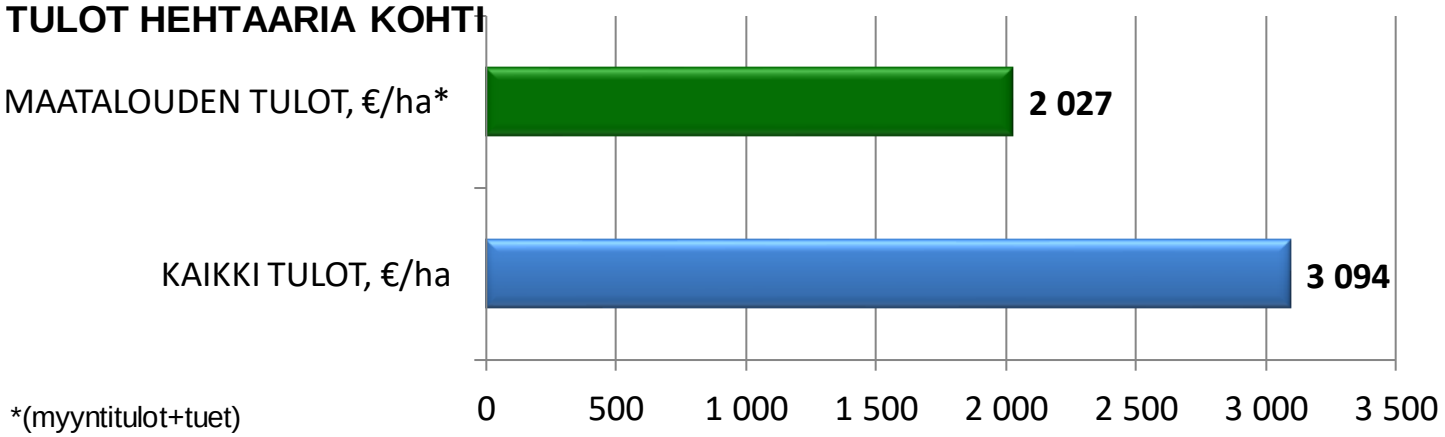

*(myyntitulot+tuet)

AgriInfo Maatilojen rahavirta

Tervo, 2022

MAATILOJEN TULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä **8,09 milj. €** **(1 %)** *

Osuus alueen tuloista: 1 %

	%	milj. €
MAATALOUDEN MYYNTITULOT	27	2,20
MAATALOUDEN TULOTUET	17	1,41
METSÄTULOT (MAANV.)	29	2,33
SIVUANSIOT/LIITÄNNÄISELINKEINOT	26	2,14

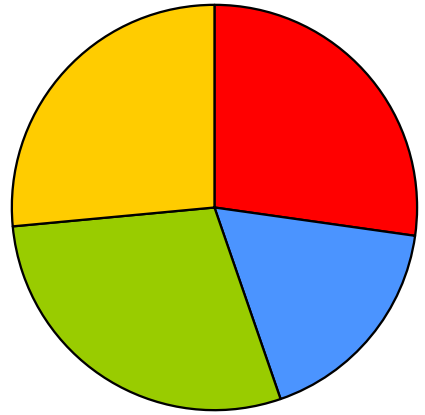

Kokonaistuloiltaan Suomen 240. suurin kunta
Valitun alueen 17. suurin kunta
Tilojen lukumäärä 46 kpl (2 %)

MAATALOUDEN MYYNTITULOT (brutto, ei sis. alv)

yhteensä **2,20 milj. €** **(8 %)** *

Osuus alueen tuloista: 1 %

	Tiloja**	tn tai milj. l Tuotanto	Tulot %	Tulot milj. €
MAITO			0	0,00
NAUDANLIHA	5	214,2	37	0,82
SIANLIHA	0		0	0,00
MUU LIHA	3	20,4	2	0,04
KANANMUNAT	0		0	0,00
VILJAT	5		7	0,15
MUUT KASVIT	32		54	1,19
yhteensä	45			

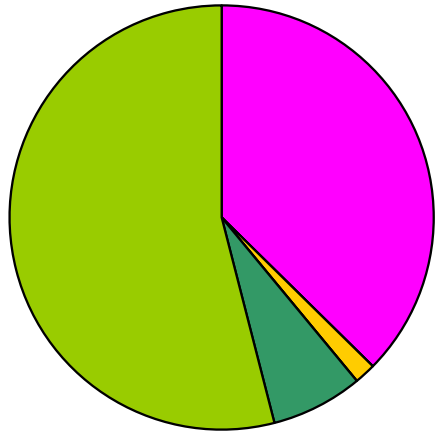

Maatalouden myyntituloiltaan Suomen 240. suurin kunta

** Viljelijän tukihakemuksessa ilmoittaman päätuotantosuunnan mukaan

*(suluissa muutos-% ed. vuoteen)

Vuonna 2023 maatalousyrittäjän tuntipalkan ennuste on 8,2 euroa ja oman pääoman korkotuoton ennuste 1,6 prosenttia.

Kannattavuuskerroin 2000–2023

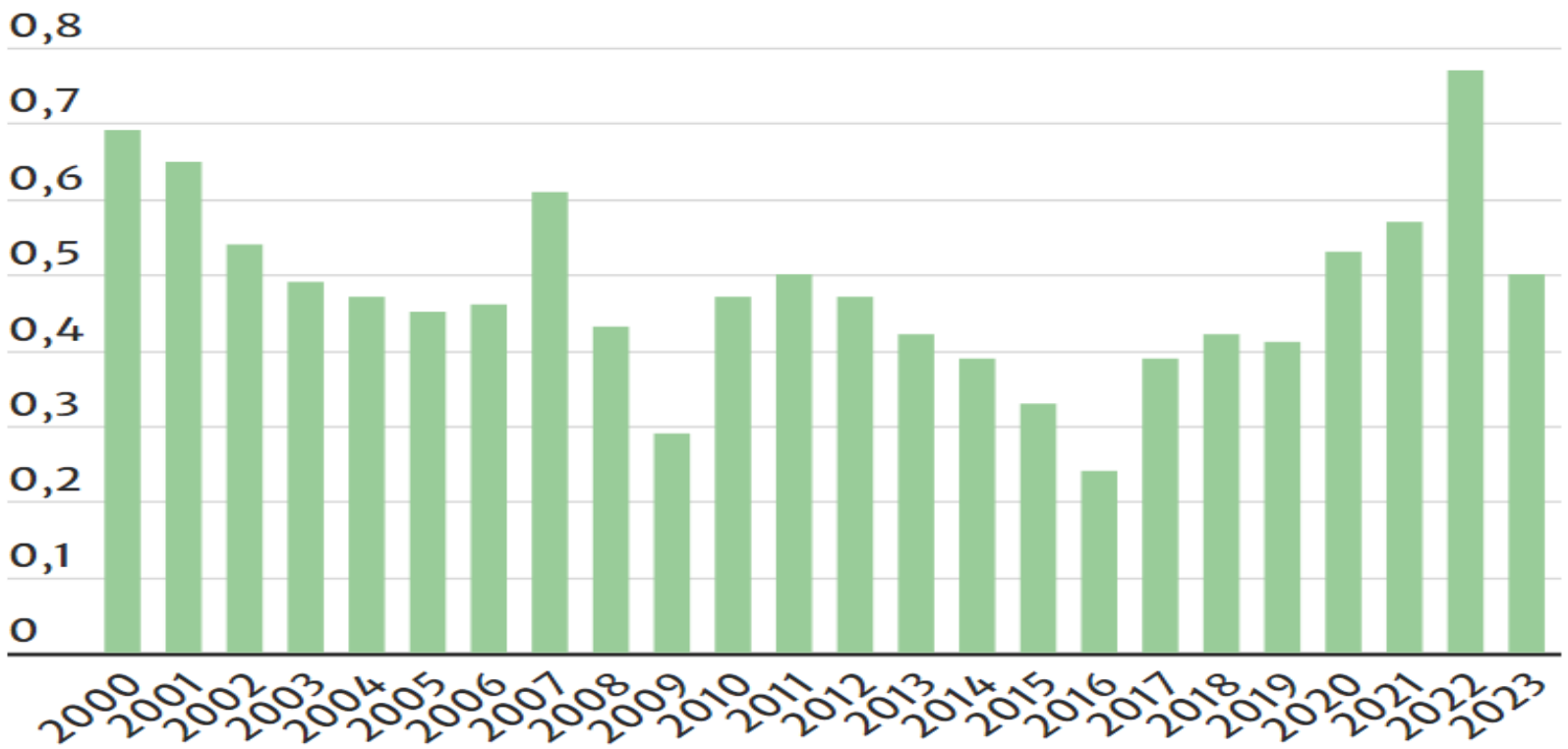

Timo Filpus Lähde: Luke

MTK

Maatilayritys muuttujina Vuosi, Tiedot ja Alue

	MK11 Pohjois-Savo	MK12 Pohjois-Karjala	MK18 Kainuu
2021			
Maataloustuotteiden myyntitulo maatilayritysten verotilinpäätöksessä	75 063	48 865	62 659
Tuet maatilayritysten verotilinpäätöksessä	40 380	35 122	39 876
Maatalouden tulos maatilayritysten verotilinpäätöksessä	18 341	15 210	16 559
Maatalouden velat ja velvoitteet yhteensä maatilayritysten verotilinpäätöksessä	85 104	62 179	77 429
Maatalouden nettovarallisuus maatilayritysten verotilinpäätöksessä	46 526	21 676	45 719

MTK

Yrittäjätulo	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023E
Tiloja edustettuna	38 300	37 200	35 800	35 300	34 700	33 200	35 100	34 500	33 900	33 000	32 900
Käytössä oleva maatalousmaa	58,2	60,5	62,4	63,8	64,9	67,4	64,8	66,9	68,6	69,8	69,7
Eläinyksiköt	25,1	27,1	28,0	28,3	27,7	25,2	25,7	27,9	27,7	26,9	28,2
Vilja- öljy- ja valkuaiskasvitilat	4 670	1 840	3 780	670	2 890	10 200	5 660	4 010	13 700	30 700	7 060
Muut kasvinviljelytilat	7 940	3 660	3 400	3 920	4 960	9 630	3 090	3 960	6 560	9 470	4 490
Kasvihuoneyritykset	44 700	54 700	42 500	60 200	56 200	65 400	79 100	105 100	142 200	134 500	122 100
Avomaapuutarhatilat	27 200	22 100	22 500	23 200	29 900	-1 070	26 900	144 100	2 910	31 900	290
Lypsykarjatilat	39 700	47 400	30 800	24 700	35 200	28 800	37 300	47 900	51 700	83 900	62 100
Muut nautakarjatilat	32 000	24 000	26 100	15 400	28 500	23 100	29 000	29 200	26 300	59 400	26 300
Lammas- vuohi- ja laidunkarjatilat	12 100	17 000	14 800	2 130	5 170	9 650	13 100	22 600	20 200	40 300	19 200
Sikatilat	26 400	34 300	53 900	38 300	78 000	41 800	58 400	72 500	46 600	42 500	33 900
Siipikarjatilat	16 000	46 400	50 500	43 200	12 200	74 000	124 700	125 000	74 200	21 500	130 500
Sekatilat	28 000	14 500	17 500	2 920	26 000	43 300	37 800	23 300	43 800	56 700	42 200
Kaikki tilat	18 700	17 400	15 200	10 800	16 300	18 100	17 200	21 800	22 700	37 300	20 600

Yrittäjätulo	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023E
Tiloja edustettuna	38 300	37 200	35 800	35 300	34 700	33 200	35 100	34 500	33 900	33 000	32 900
Käytössä oleva maatalousmaa	58,2	60,5	62,4	63,8	64,9	67,4	64,8	66,9	68,6	69,8	69,7
Eläinyksiköt	25,1	27,1	28,0	28,3	27,7	25,2	25,7	27,9	27,7	26,9	28,2
Vilja- öljy- ja valkuaiskasvitilat	**0,18**	**0,07**	**0,13**	**0,02**	**0,11**	**0,37**	**0,21**	**0,15**	**0,52**	**1,13**	**0,26**
Muut kasvinviljelytilat	**0,31**	**0,14**	**0,12**	**0,15**	**0,19**	**0,39**	**0,14**	**0,17**	**0,29**	**0,43**	**0,20**
Kasvihuoneyritykset	**0,69**	**0,84**	**0,62**	**0,94**	**0,91**	**1,02**	**1,15**	**1,54**	**1,64**	**1,49**	**1,38**
Avomaapuutarhatilat	**0,45**	**0,41**	**0,53**	**0,58**	**0,78**	**-0,03**	**0,52**	**1,42**	**0,08**	**0,69**	**0,01**
Lypsykarjatilat	**0,51**	**0,60**	**0,38**	**0,30**	**0,45**	**0,35**	**0,44**	**0,58**	**0,61**	**0,93**	**0,70**
Muut nautakarjatilat	**0,54**	**0,43**	**0,47**	**0,27**	**0,51**	**0,39**	**0,47**	**0,51**	**0,44**	**1,01**	**0,43**
Lammas- vuohi- ja laidunkarjatilat	**0,24**	**0,33**	**0,32**	**0,05**	**0,12**	**0,20**	**0,24**	**0,50**	**0,41**	**0,72**	**0,35**
Sikatilat	**0,38**	**0,43**	**0,64**	**0,47**	**0,87**	**0,47**	**0,59**	**0,81**	**0,61**	**0,47**	**0,41**
Siipikarjatilat	**0,23**	**0,56**	**0,54**	**0,57**	**0,16**	**1,04**	**1,52**	**1,19**	**1,00**	**0,32**	**1,71**
Sekatilat	**0,41**	**0,19**	**0,29**	**0,05**	**0,46**	**0,70**	**0,54**	**0,37**	**0,70**	**0,92**	**0,61**
Kaikki tilat	**0,41**	**0,37**	**0,32**	**0,24**	**0,38**	**0,41**	**0,40**	**0,50**	**0,55**	**0,90**	**0,49**

Tilamäärien muutos ELY-keskuksittain

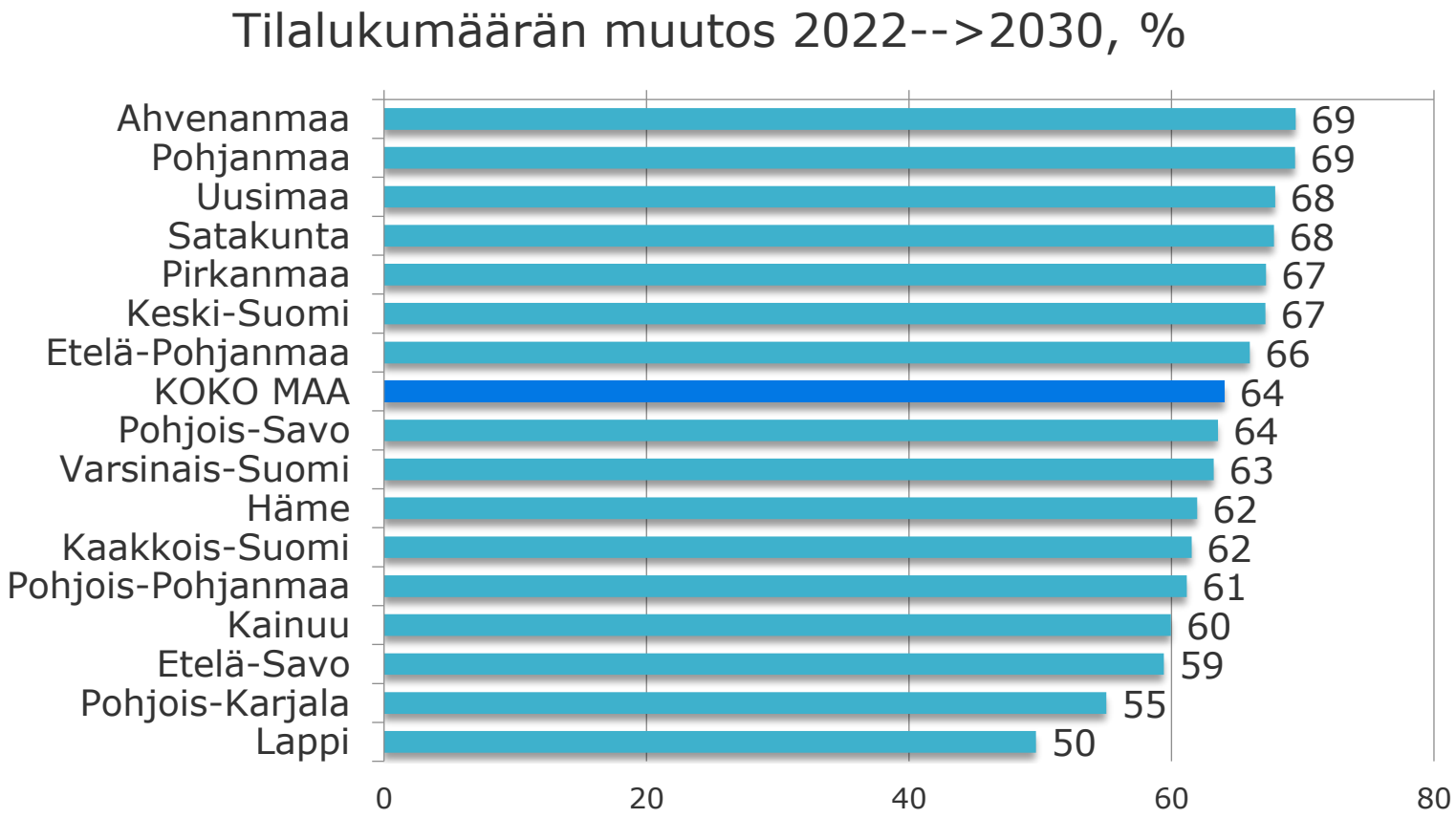

- Lapissa ja Pohjois-Karjalassa suurimmat tilalukumäärien alenemat

Onko tilalla jatkaja?

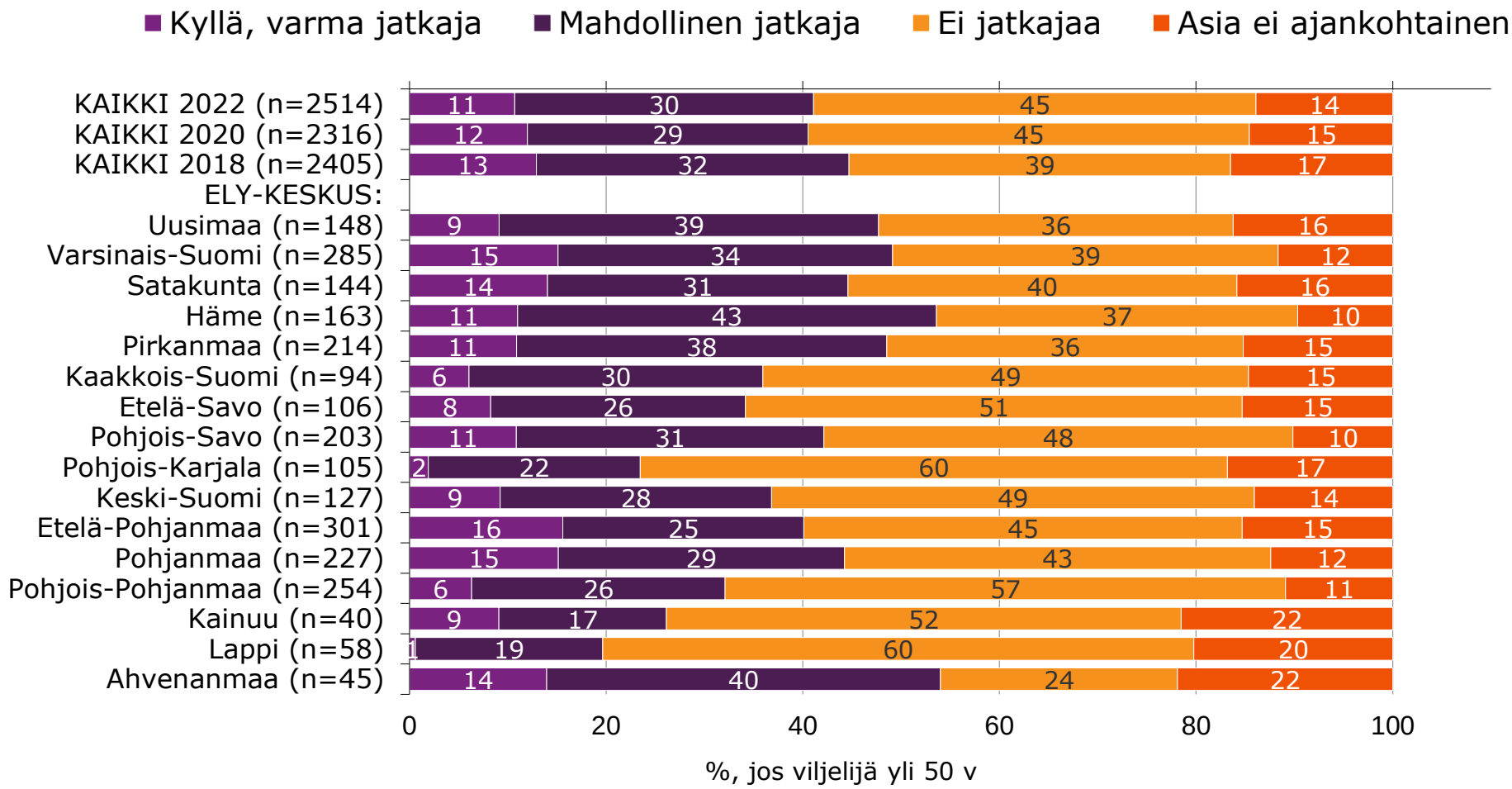

- jatkajien määrä likimain samalla tasolla kuin 2020

Vuonna 2030 yli 100 ha:n tiloilla (n. 7000 tilaa) yli puolet peltoalasta

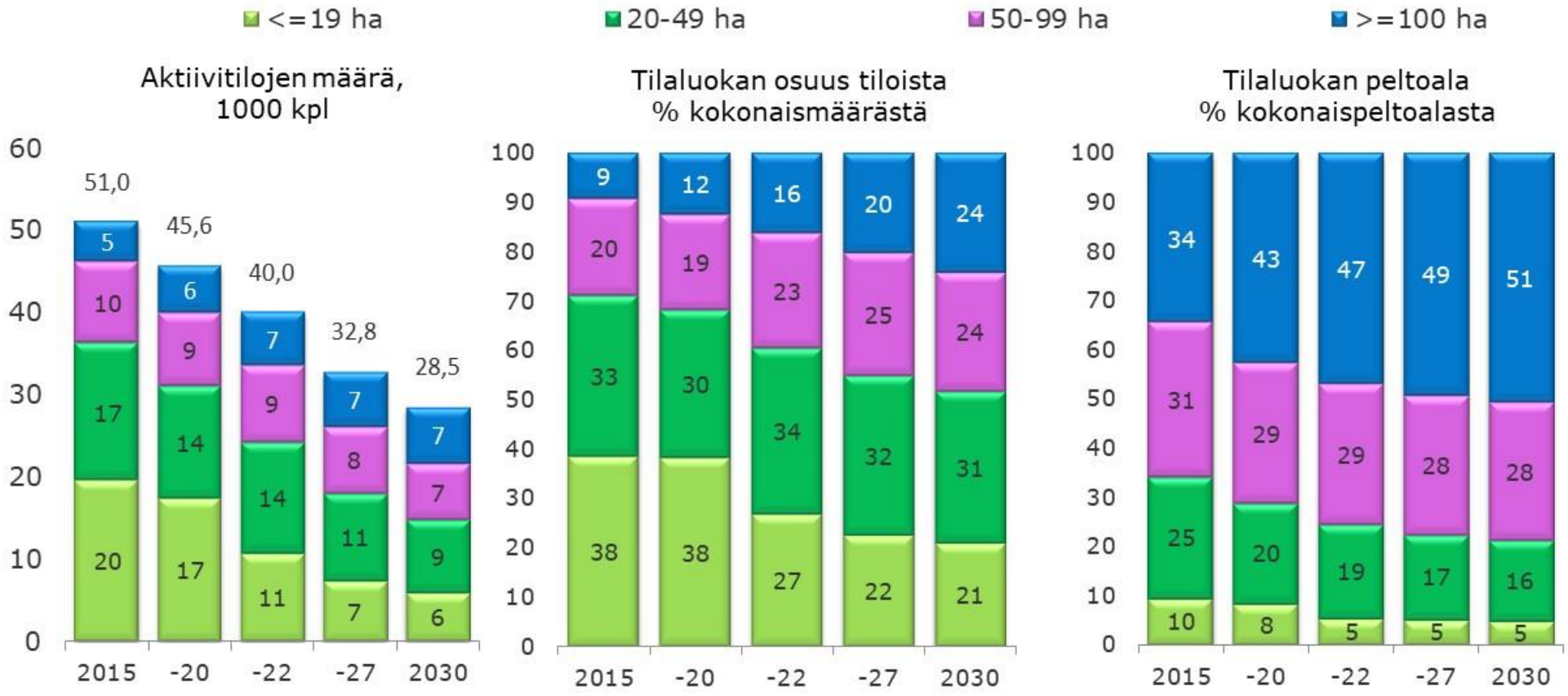

yli 200 ha tiloilla (noin 2000 tilaa)
28 % pellosta v. 2030

Tilojen jatkamissuunnitelmat tuotantosuunnittain

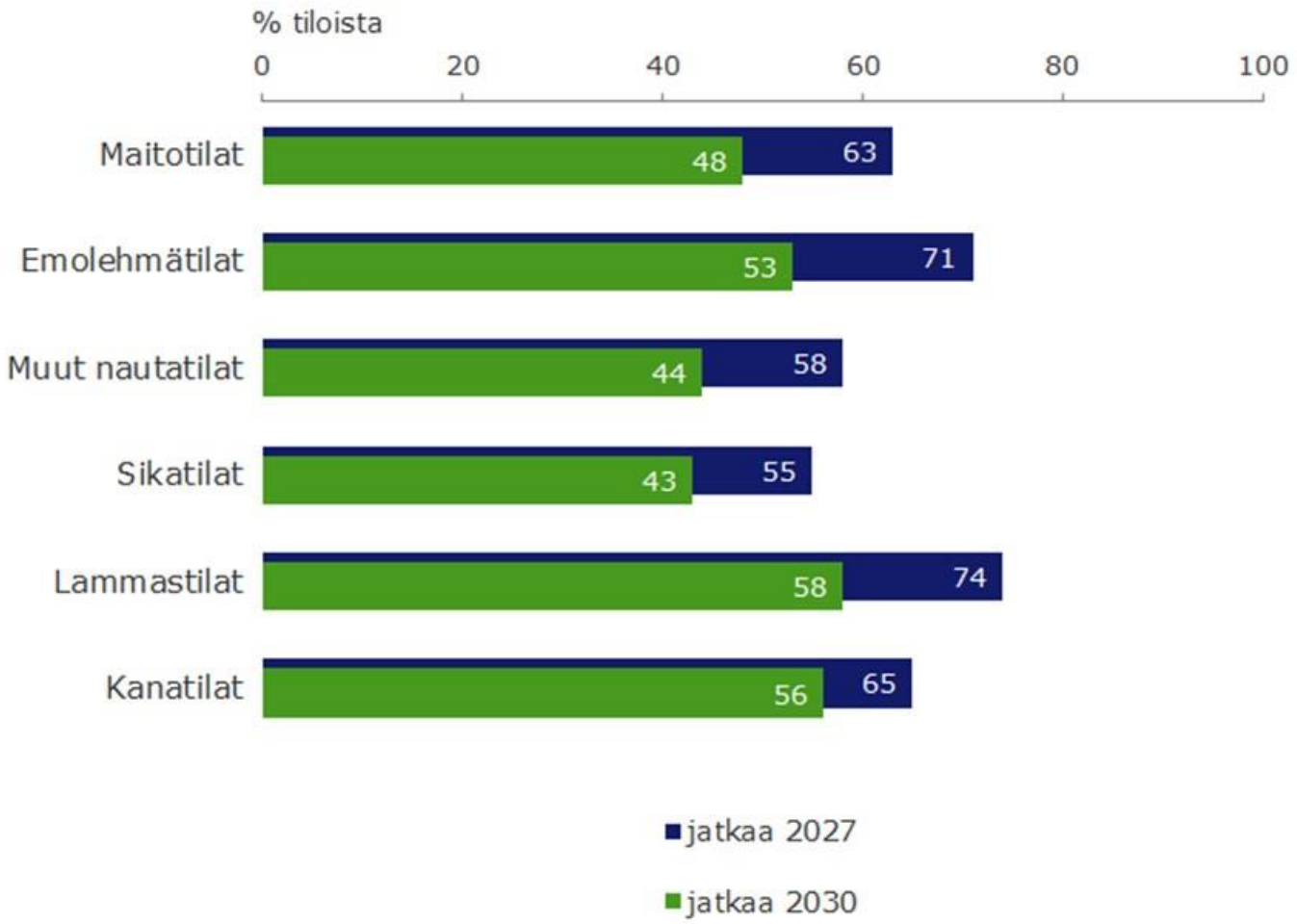

Maidontuotannon jatkaminen alueittain

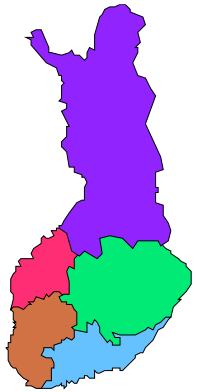

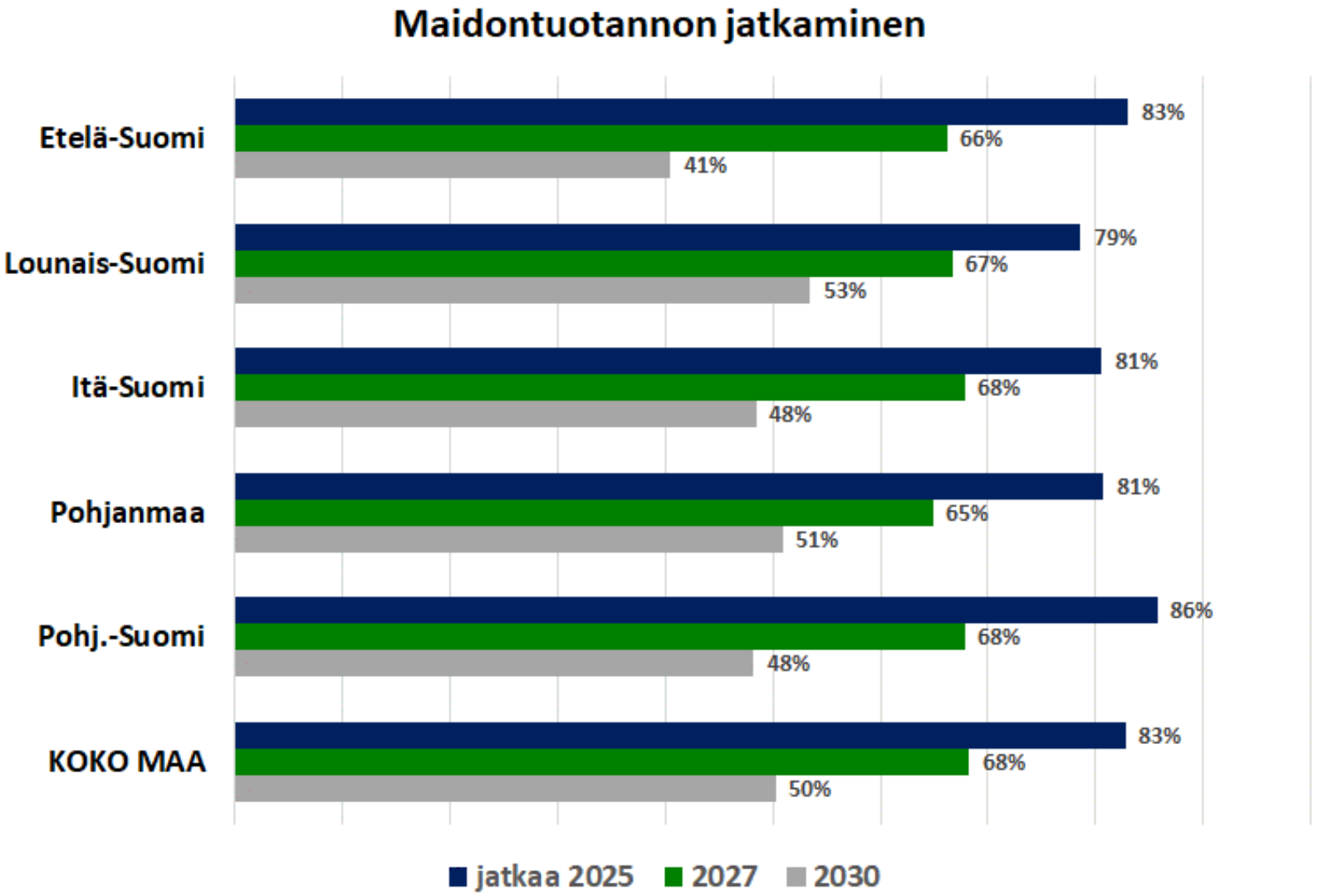

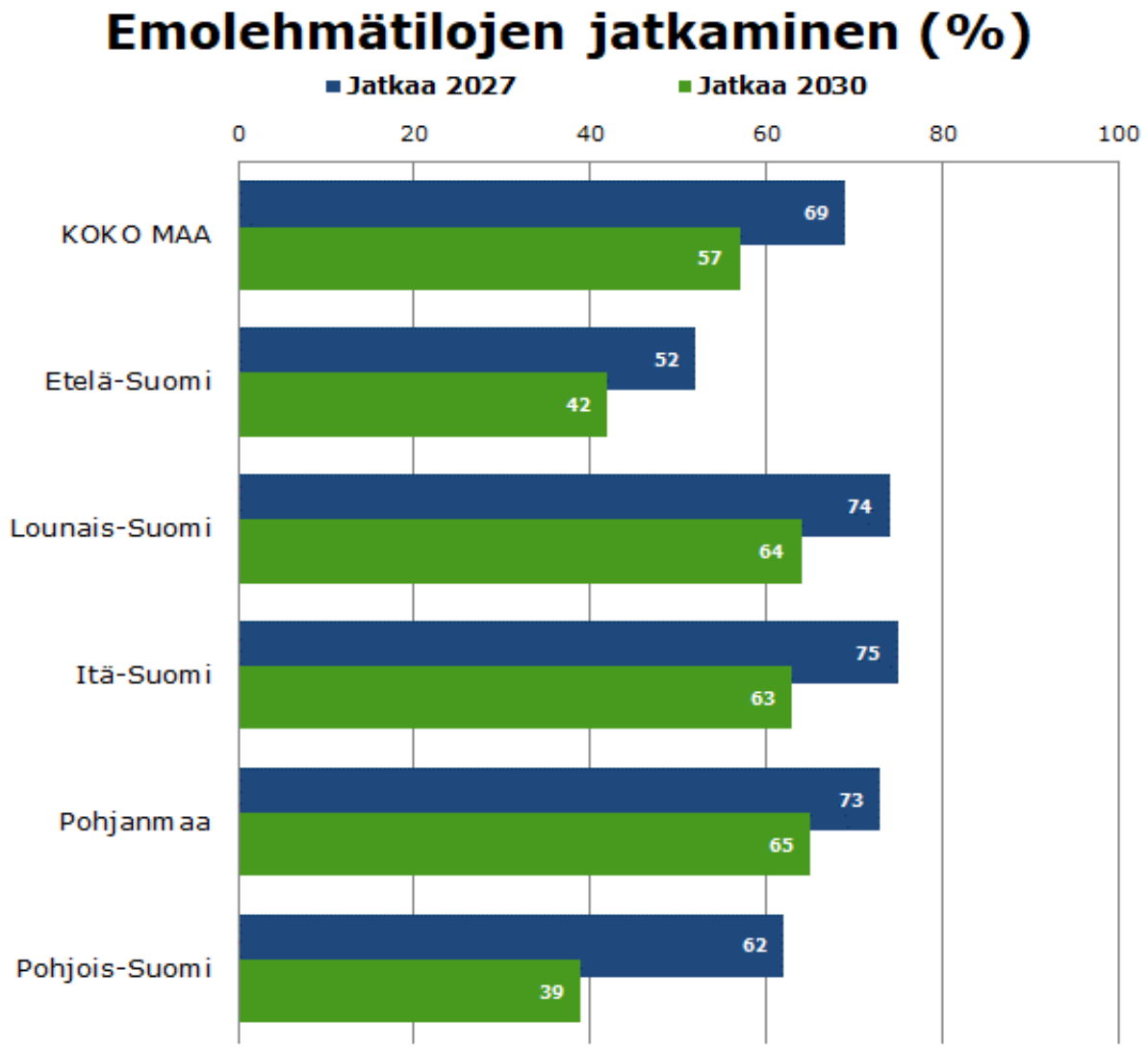
Emolehmätilojen jatkaminen (%)
Jatkaa 2027
Jatkaa 2030
0
20
40
60
80
100
KOKO MAA
69
57
Etelä-Suomi
52
42
Lounais-Suomi
74
64
Itä-Suomi
75
63
Pohjanmaa
73
65
Pohjois-Suomi
62
39

Lihanautatilojen jatkaminen (%)

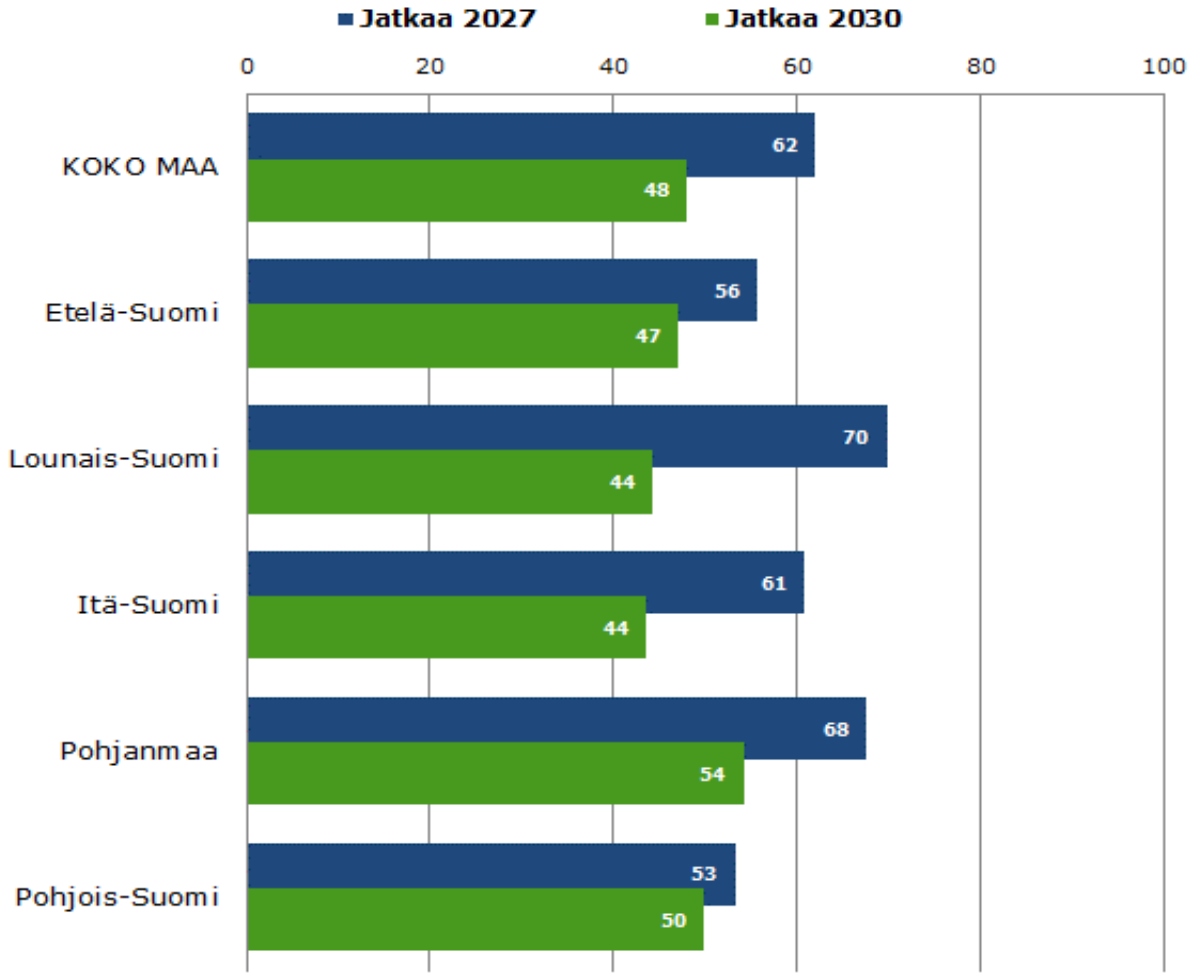

Maidontuotanto 2023 ja vertailu vuoteen 2022, Pohjois-Savo					
Kunta	**Tuotanto 2023**	**Tuotanto 2022**	**Maitotilat 12/2023**	**Maitotilat 12/2022**	**Muutos, kpl**
IISALMI	18 085 281	19 368 955	40	45	-5
JOROINEN	4 767 117	5 149 598	11	12	-1
KAAVI	2 494 857	2 557 780	10	12	-2
KEITELE	3 178 736	3 482 448	7	7	0
KIURUVESI	52 648 781	52 922 382	86	93	-7
KUOPIO	68 280 989	68 695 085	133	146	-13
LAPINLAHTI	38 437 518	38 645 356	60	67	-7
LEPPÄVIRTA	6 337 859	6 792 451	19	23	-4
PIELAVESI	15 178 676	15 711 894	32	34	-2
RAUTALAMPI	4 576 101	4 776 102	12	12	0
RAUTAVAARA	3 710 104	3 964 213	12	13	-1
SIILINJÄRVI	20 759 550	20 699 150	27	29	-2
SONKAJÄRVI	19 679 609	20 439 153	39	44	-5
SUONENJOKI	7 301 048	7 545 839	12	12	0
TUUSNIEMI	2 660 301	2 986 760	7	8	-1
VARKAUS	503 229	690 148	2	2	0
VESANTO	3 568 290	3 581 664	10	10	0
VIEREMÄ	30 950 529	31 484 082	62	65	-3
Yhteensä	**303 118 575**	**309 493 060**	**581**	**634**	**-53**

Meijerimaidon määrä, milj.ltr. 1986-2023 ja maitotilojen määrä joulukuussa, kpl Pohjois-Karjalassa

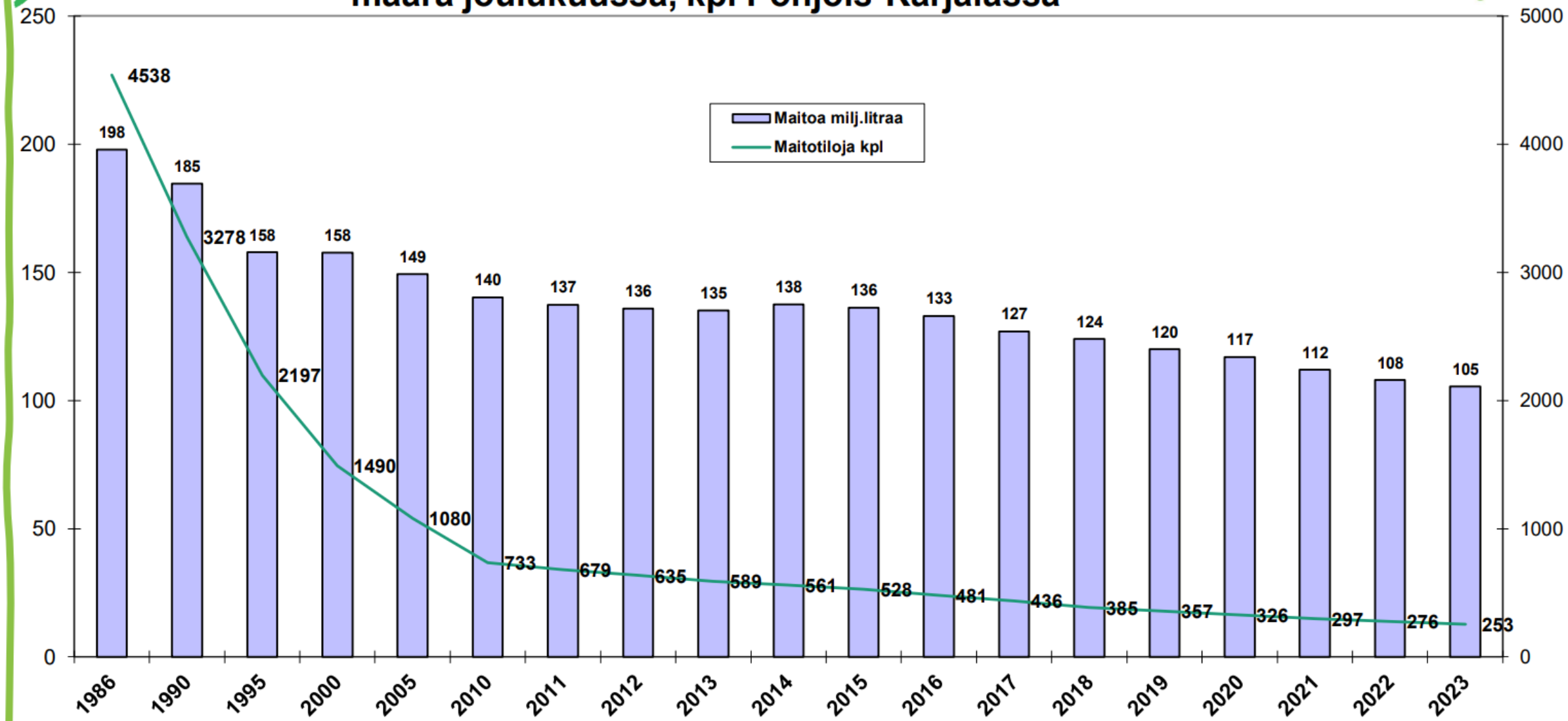

Maidontuotanto kokoluokittain Pohjois-Karjalassa v. 2023

	Maitovuosi		2023
ELY	Maidontuotanto	Tilat, kpl	Osuus %
	Totals	273	100
	>= 2 000 000 l	1	0
	1 000 000 - 1 999 999 l	18	7
	750 000 - 999 999 l	10	4
	500 000 - 749 999 l	42	15
	250 000 - 499 999 l	66	24
09 Pohjois-Karjalan ELY-keskus	< 250 000 l	136	50

Lähtötiedot v. 2023

Kunta	tuottajia, kpl	maitomäärä	tuottajia joulukuussa	maitoa/tila
Heinävesi	7	3 674 601	5	524 943
Ilomantsi	5	1 328 597	5	265 719
Joensuu	22	9 465 738	21	430 261
Juuka	18	6 664 125	17	370 229
Kitee	37	12 040 629	34	325 422
Kontiolahti	3	1 044 655	3	348 218
Lieksa	32	9 601 270	28	300 040
Liperi	35	14 007 088	33	400 203
Nurmes	43	20 041 700	39	466 086
Outokumpu	9	3 223 319	9	358 147
Polvijärvi	23	6 312 431	23	274 454
Rääkkylä	11	3 666 712	10	333 337
Tohmajärvi	28	14 409 803	26	514 636
P-Karjala	273	105 480 668	253	386 376
v. 2022	293	108 308 887	276	369 655
vähenemä	20	2 828 219	23	

Lypsylehmien määrä

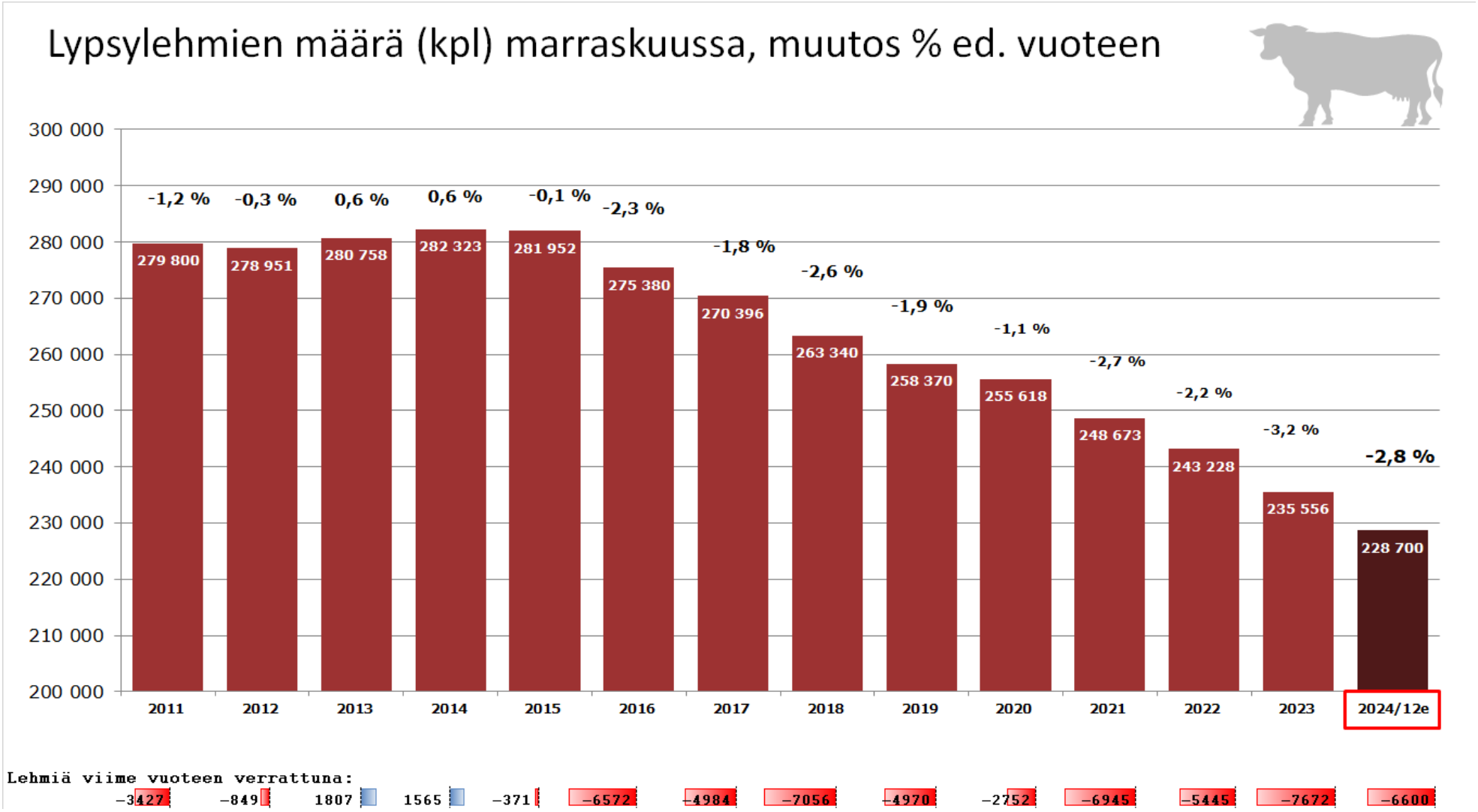

Lehmän teurastukset ELY-keskuksittain 2022 ja 2023

	1-11/2022		1-11/2023		muutos	
ELY-keskus	1000 kpl	milj. kg	1000 kpl	milj. kg	% (kpl)	% (kg)
Uusimaa	2,6	0,90	2,9	0,95	9 %	6 %
Varsinais-Suomi	8,6	3,12	9,3	3,43	7 %	10 %
Satakunta	8,6	2,94	9,1	3,11	5 %	6 %
Häme	4,9	1,67	5,4	1,88	11 %	12 %
Pirkanmaa	5,8	1,94	6,4	2,12	10 %	9 %
Kaakkois-Suomi	4,4	1,43	4,7	1,55	7 %	8 %
Etelä-Savo	7,7	2,54	7,9	2,63	3 %	4 %
Pohjois-Savo	25,3	8,58	25,8	8,60	2 %	0 %
Pohjois-Karjala	9,3	3,16	9,2	3,06	-1 %	-3 %
Keski-Suomi	8,9	2,91	8,8	2,89	-1 %	-1 %
Etelä-Pohjanmaa	28,2	9,84	29,7	10,12	5 %	3 %
Pohjanmaa	22,0	7,55	23,0	7,75	5 %	3 %
Pohjois-Pohjanmaa	26,1	8,72	27,1	9,00	4 %	3 %
Kainuu	2,2	0,70	2,1	0,68	-3 %	-3 %
Lappi	5,5	1,70	5,2	1,59	-6 %	-6 %
Ahvenanmaa	1,5	0,49	1,6	0,47	4 %	-3 %
KOKO MAA	171,6	58,2	178,1	59,9	4 %	3 %

Lähde: Luke; Ennakkotieto 01/2024

Lypsylehmien lukumäärän muutos alueittain

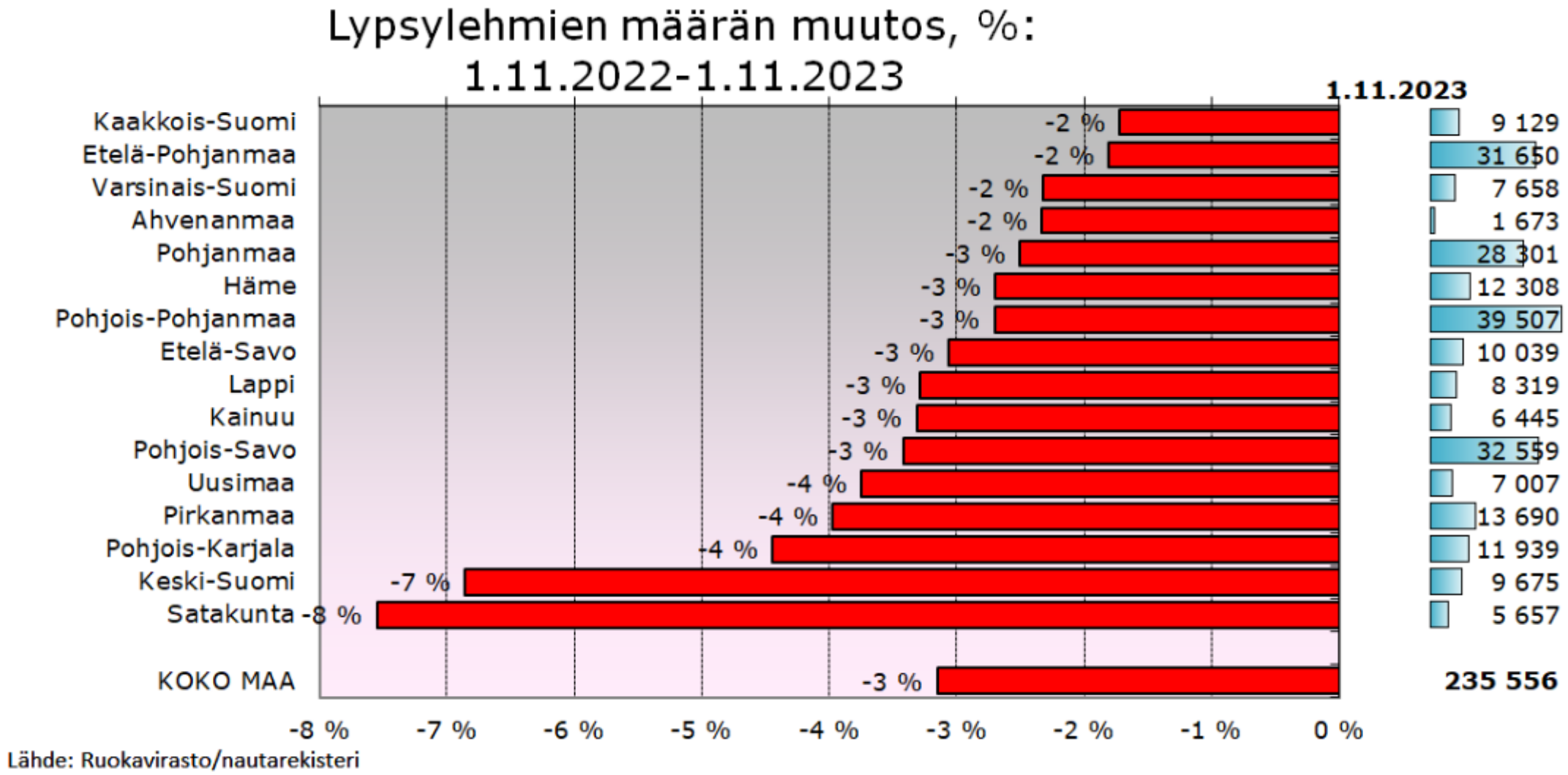

Lähde: Ruokavirasto/nautarekisteri

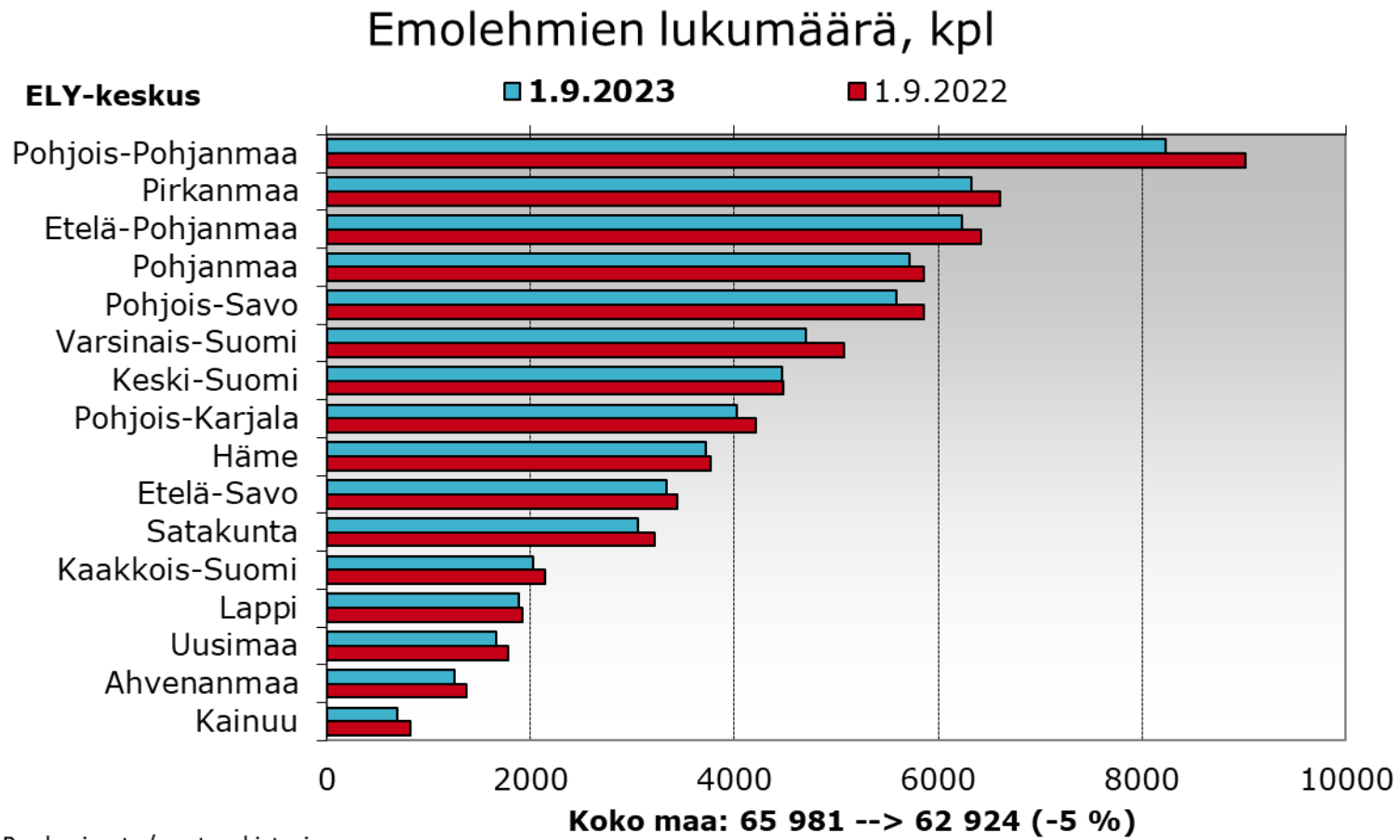

Lähde: Ruokavirasto/nautarekisteri

Emolehmien määrän muutos, %: 1.9.2022-1.9.2023

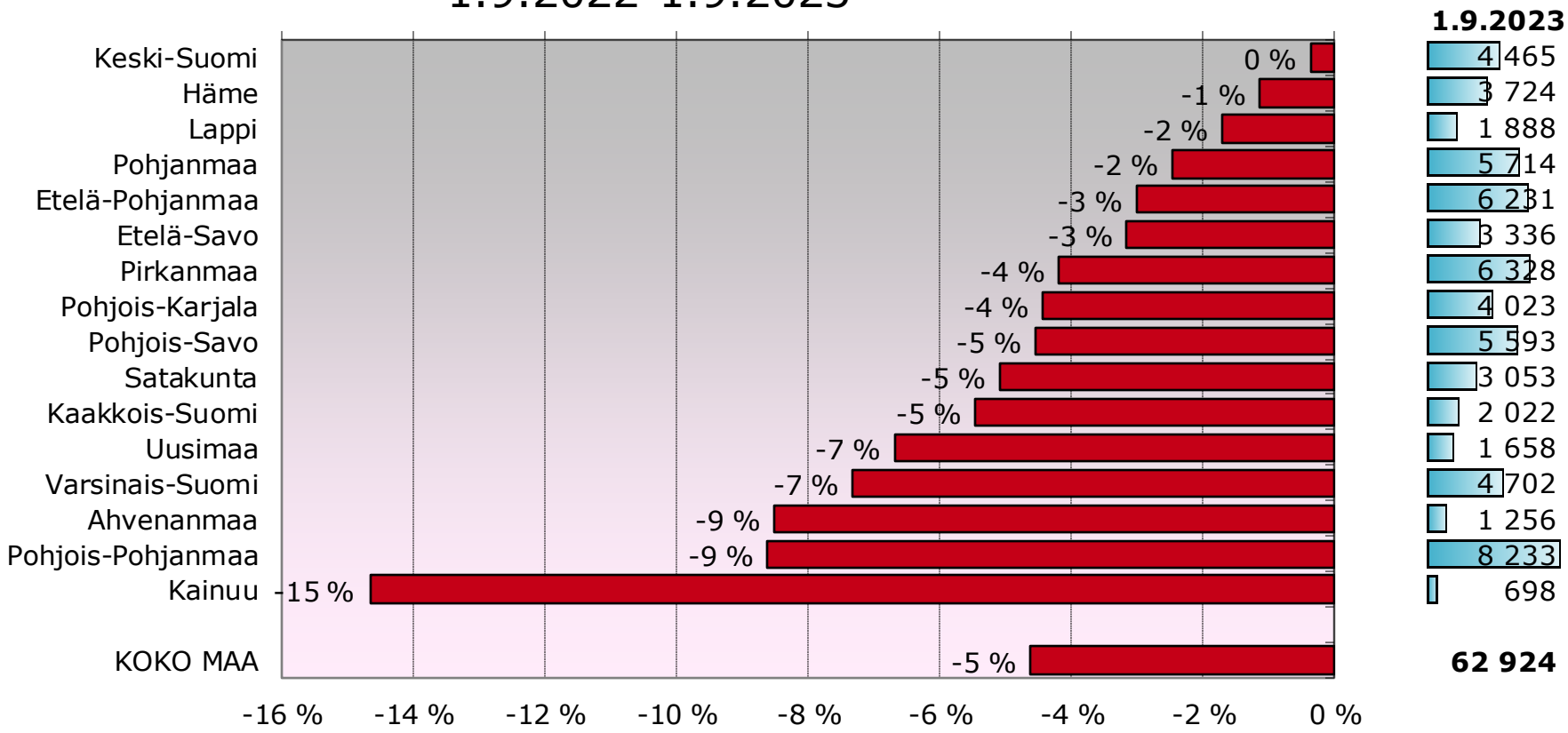

Lähde: Ruokavirasto/nautarekisteri

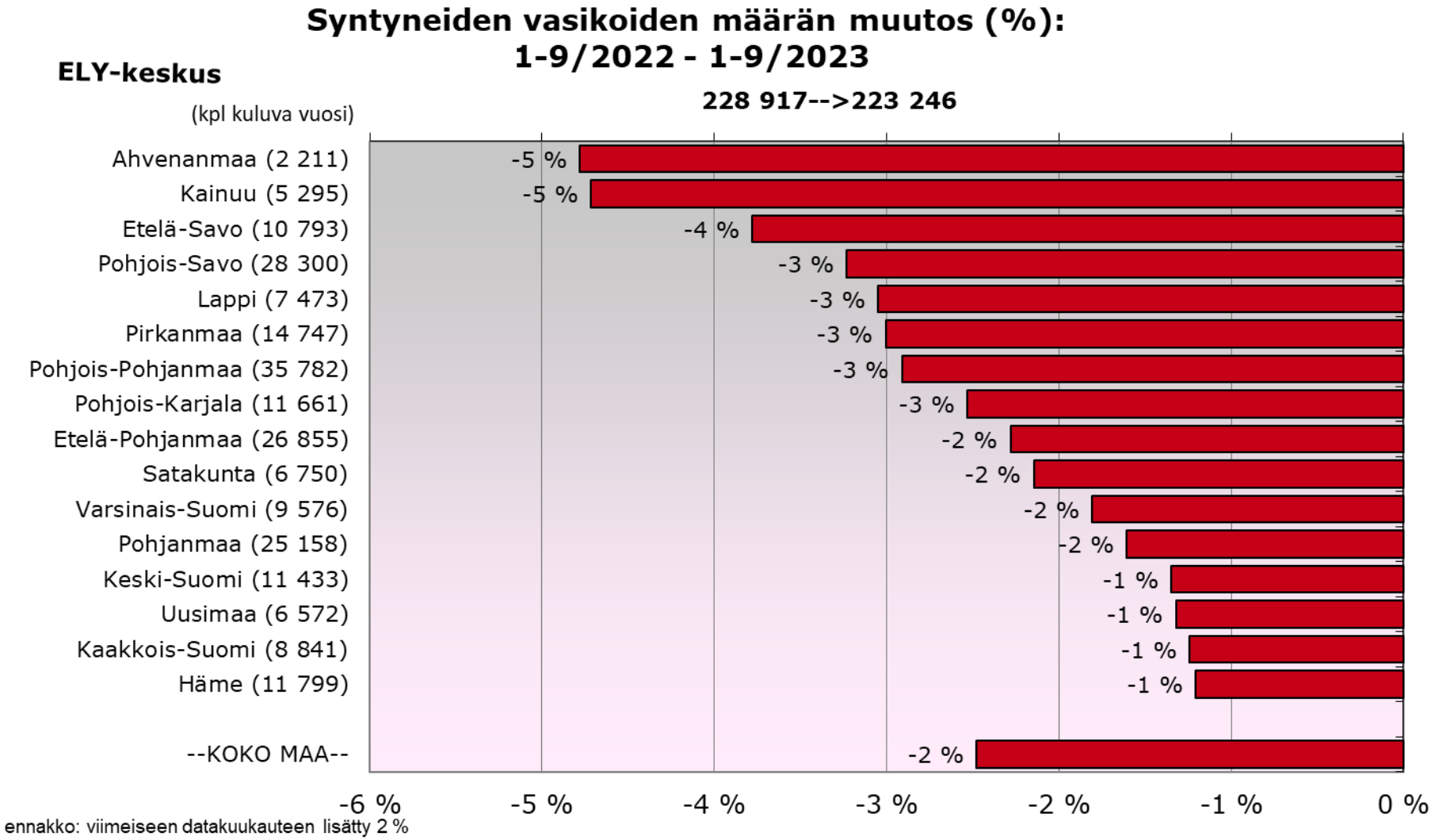

Lähde: Ruokavirasto/nautarekisteri ; 10.10.2023 data

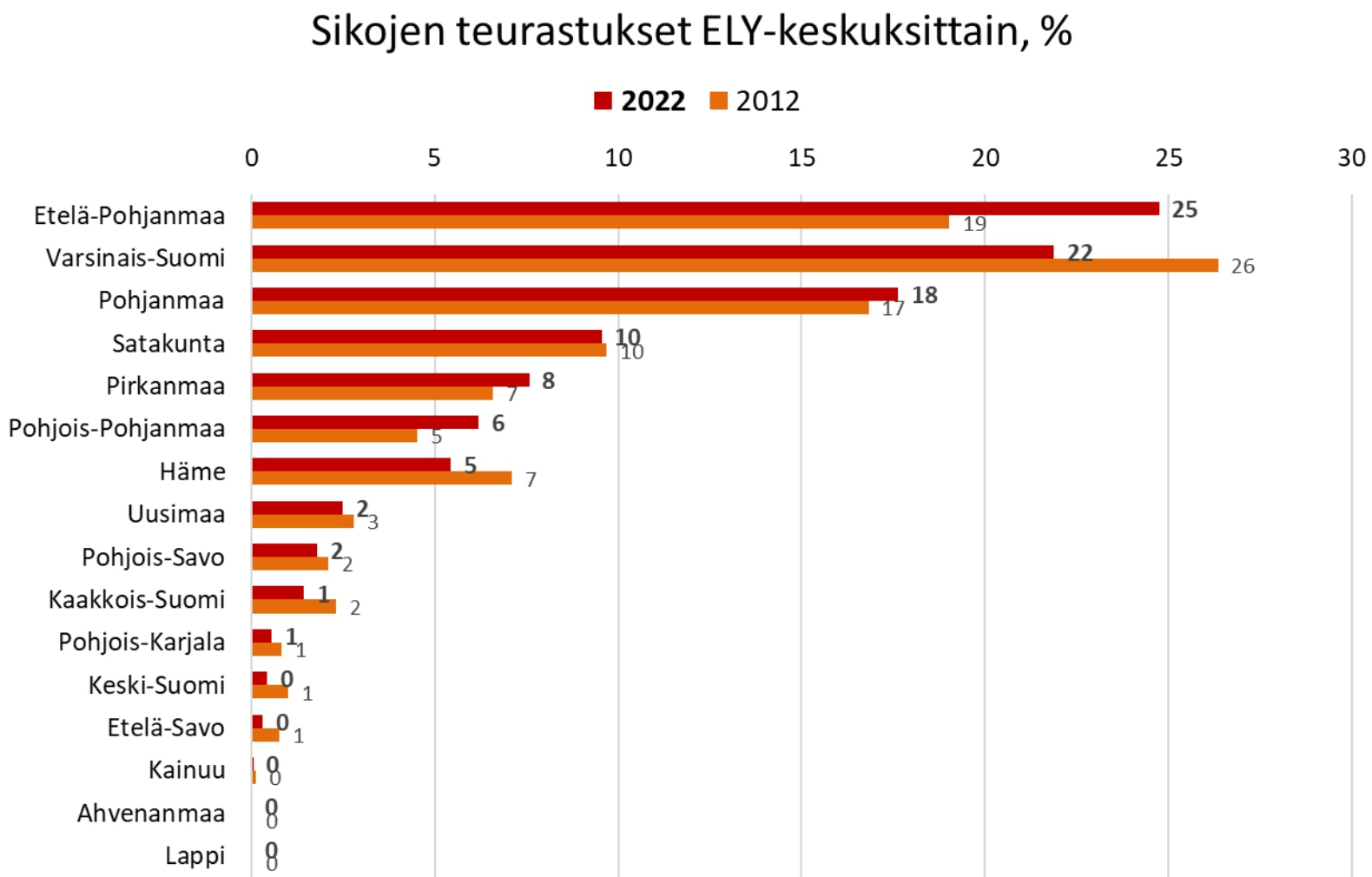
Sikojen teurastukset ELY-keskuksittain, %
2022
2012
0
5
10
15
20
25
30
Etelä-Pohjanmaa
25
19
Varsinais-Suomi
22
26
Pohjanmaa
18
17
Satakunta
10
10
Pirkanmaa
8
7
Pohjois-Pohjanmaa
6
5
Häme
5
7
Uusimaa
2
3
Pohjois-Savo
2
2
Kaakkois-Suomi
1
2
Pohjois-Karjala
1
1
Keski-Suomi
0
1
Etelä-Savo
0
1
Kainuu
0
0
Ahvenanmaa
0
0
Lappi
0
0

Emakoiden määrät ELY-keskuksittain, %

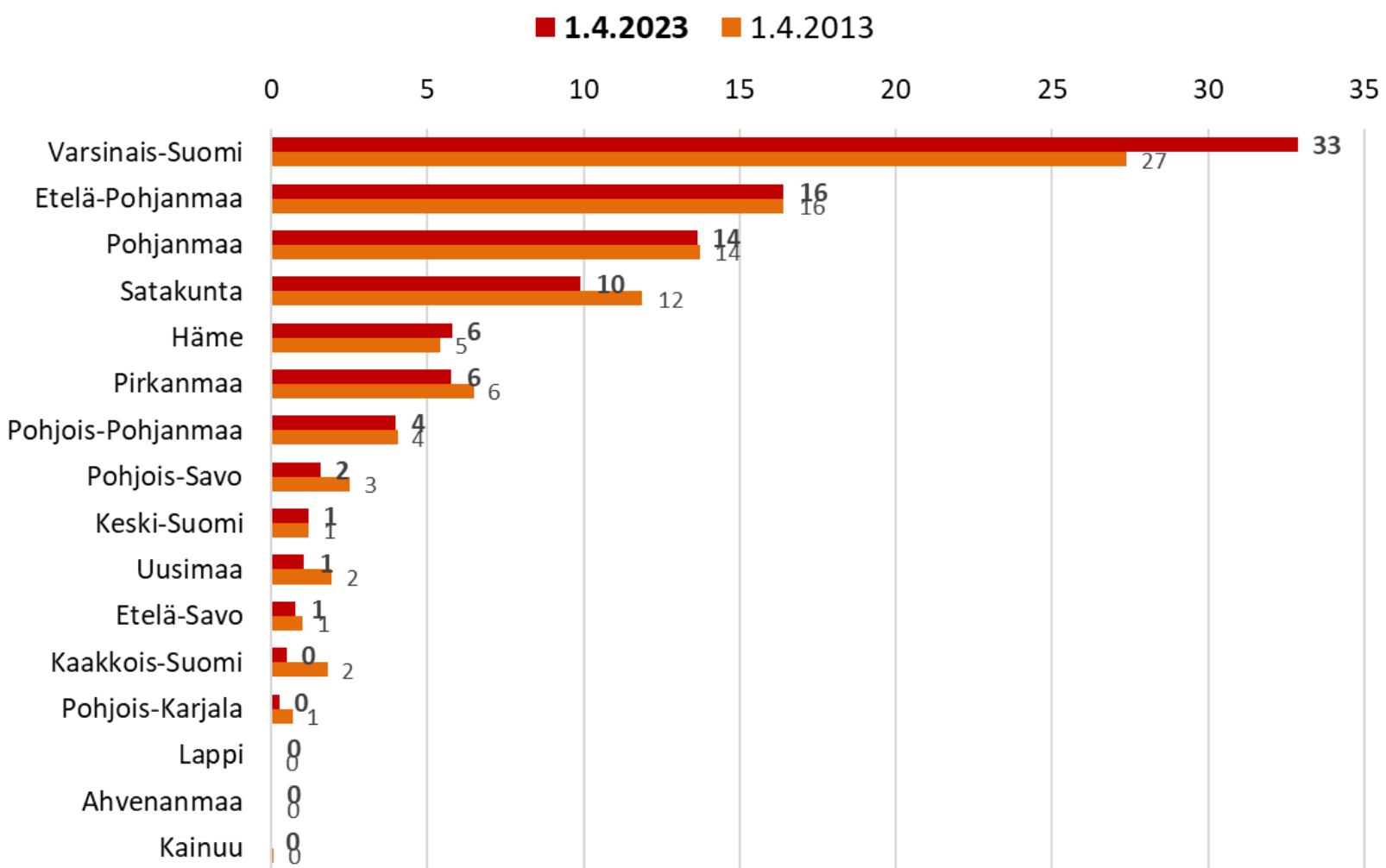

Itäisen Suomen tavoitteita vaalikaudelle 2024-2026

Suomen tavoitteena on oltava, että EU-maatalouden tukitoimet ovat heikoimmilla tuotantoalueilla korkeammat ja tuessa huomioidaan kustannusten erot ja nousut. Tuen tulee kohdistua myös selkeämmin tuotannon ja investointien tukemiseen.

Esimerkiksi luonnonhaittakorvauksen tulisi olla heikoimmilla alueilla suurempi ja luonnonhaittakorvauksen saamisen ehtona tulisi olla markkinakelpoisen sadon korjaaminen. Myös maatalouden ja elintarviketeollisuuden investointien tukitasot tulee olla itäisessä Suomessa korkeammat.

Suomen tavoitteena on oltava, että EU-maatalouden tukitoimet ovat heikoimmilla tuotantoalueilla korkeammat ja tuessa huomioidaan kustannusten erot ja nousut. Tuen tulee kohdistua myös selkeämmin tuotannon ja investointien tukemiseen. Esimerkiksi luonnonhaittakorvauksen tulisi olla heikoimmilla alueilla suurempi ja luonnonhaittakorvauksen saamisen ehtona tulisi olla markkinakelpoisen sadon korjaaminen. Myös maatalouden ja elintarviketeollisuuden investointien tukitasot tulee olla itäisessä Suomessa korkeammat.

Turpeen käytön rajoituksia tulee harkita uudestaan muuttunut tilanne huomioon ottaen. Turpeella on suuri merkitys energiahuollossa, kasvualustoina ja kotieläintuotannon kuivikkeina. Panostukset turpeen korvaavien tuotteiden löytämiseksi eivät ole olleet riittäviä, eikä taloudellisesti kestäviä ratkaisuja turpeen korvaamiseksi kasvualustoina ja kuivikkeena ole vielä olemassa. **Panostuksia ratkaisuihin, joilla voidaan korvata turvetta, tulee lisätä ja nopeuttaa.**

Rauta- ja maantieyhteydet tarvitsevat kohennusta varsikin nyt, kun Saimaan kanavan kautta kulkeva laivaliikenne on pysähdyksissä ja tavaravirrat ovat siirtyneet kumipyörille ja raiteille. **Yhtenä suurena EU:n yhteisenä investointikohteena EU:n ohjelmassa tulee olla vaihtoehtoisen vesikuljetusreitin rakentaminen Saimaan kanavan tilalle.** Tämä tulee olla koko EU:n yhteinen ponnistus, jolla turvataan EU:n pisimmän raja-alueen tulevaisuus ja kehittyminen.

Kiitos !

